

Marianne Aagaard Skovmands prædiken 9. søndag efter trinitatis

Taler

Marianne Aagaard Skovmand 14. august 2022
Præst

Dato**Sted**

Vor Frue Kirke, Nyborg Sogn

Omstændigheder

Den citerede sang: Gud som en mor Org. titel 'Mothering God' (based on words by Julian of Norwich) Org. tekst: Jean Janzen 1991 Musik: John L. Bell 'Julian' 2005 Dansk tekst: Janne Mark 2 Fra den digitale udgivelse 'Gud og alle hendes kvinder' fra Værkstedet Gudstjenesteliv og Bibelselskabet 2020 efter org. udgave 'God and her girls' fra Wild Goose Ressource.

Kursiveringer og fedmarkeringer er talers egne [red.]

Året er 1373. En kvinde på omkring de 30 ligger på sit dødsleje. Familien herunder hendes mor er samlet omkring hende, og de har taget afsked.

Der er også en præst er til stede. Denne beder som lindring og trøst kvinden om at fokusere på et kors, som er anbragt ved sengen.

Det gør hun den døende og Kristus og senere også Maria viser sig for hende.

Kvinden modtager hen over de næste døgn en række åbenbaringer eller visninger som hun selv kalder det. Og overlever.

Vi kender kvinden som Julian af Norwich. Der er ganske få, men vigtige optegnelser om hende om gennem historien – optegnelser som gør, at vi ved at hun stadig var i live omkring år 1431. Hun er knyttet til byen Norwich i det østlige England – en vigtig by i middelalderen.

Man kan stadig besøge det lille aflukke ved kirken, som blev hendes hjem i formentligt mere end 40 år. Det er i dag indrettet som kapel og opsøges af mennesker fra hele verden.

For de visioner Julian modtog blev skelsættende for hende. Hun flyttede

bogstaveligt talt ind i kirken, som det som i datiden kaldtes anakoret – af græsk – en der trækker sig tilbage. Man levede som sådan i en lille tilbygning til kirken i ubrydelig isolation – og kun med adgang til andre mennesker gennem små vinduer.

Et vendte ind mod alteret, så den indemurede kunne følge med i gudstjenesten og modtage nadver, et andet var til at få mad ind og det fornødne ud og et tredje til samtaler.

For sådanne anakoreter ansås for vigtige samtalepartnere, der havde en særlig åndelig indsigt, og det gjaldt i høj grad også Julian.

Men Julian gjorde mere end tale – hun tænkte, mediterede og skrev dér sit lille aflukke – et teologisk værk – i to versioner ud fra sine oplevelser på dødslejet. Og hun er den første inden for kirken som skriver sine tanker ned på almindeligt hverdagsengelsk og Julian regnes i dag blandt Englands betydeligste teologer.

Julians værker blev efter hendes død læst og kopieret indenfor klostrene, men var herudover ikke rigtig kendt, førend de blev opkøbt som del af en bogsamling af British Library omkring 1911. Den første som rigtig fik øje på Julians betydning var ikke en teolog eller præst, men digteren TS Eliot.

Julian kalder sit værk for *Kærlighedens åbenbaring (Showing of Love)*, og hun kredser i hver eneste sætning om sin personlige oplevelse af Guds kærlighed til os sine mennesker – Gud elskede os, siger hun, før Gud skabte os. Og når hun skal beskrive kærligheden, ja så bruger hun det, hun kender fra sit eget liv den moderlige kærlighed.

Julian gjorde noget for sin tid så usædvanligt som at forstå og forklare ikke bare Gud, men hele treenigheden ud fra det hun kendte allerbedst den moderlige kærlighed.

Vi ved ikke, om hun selv fik børn, men det er sandsynligt, for selvom Julian intet konkret endsige biografisk fortæller fra sit liv, beskriver hun flere steder glæden ved at føde.

Prøv engang sammen med mig at lytte til hendes ord her sat i musik:

Om Gud, Kristus og Helligånd. *Mothering God* eller Gud som en mor hedder den oversat til dansk, sangen vi skal lytte til. Det er den fynske folkemusiksanger Helene Blum, som her synger og fortolker sangen, hvis ord og billedsprog altså går tilbage til 1300-tallet.

Gud, som en mor gav du mig liv da jeg blev født i morgengry, kilde til hvert et åndedrag, du er min regn, min vind, min sol. Du er min regn, min vind, min sol. Kristus, du tog min form, du er moderligt lys at leve af kærlighedsvin og brød af liv, gav mig din krop og blev min fred, gav mig din krop og blev min fred. Moderlig er du, Ånd fra Gud, omfavner mig tålmodigt, tæt, så jeg slår rod, kan gro og gå blomstrende ud i tillid, tro, blomstrende ud i tillid, tro. Såvidt Julians ord om Guds moderlige ja kvindelige side.

I evangeliet til i dag sættes der ord på dette, som altså optog Julian gennem hele hendes liv. Hvordan det forholder sig med Guds omsorg for os sine mennesker. Jesus bruger en lignelse – den om den hårdtslående enke - som jeg ynder at kalde den. I alle fald frygter dommeren hende og vælger mod sin vilje – bemærk han kaldes en uretfærdig dommer - at give hende sin ret, det hun er kommet for, fordi han er bange for, at hun ellers stikker ham en på øjet. Det græske ord som bruges er hentet fra boksesproget.

Så enken får ret og dommeren fred. Og lignelsen rundes af med, at når det nu er sådan med en uretfærdig dommer overfor en enke, hvor meget mere kan vi så ikke vente os af Gud af hans eller **hendes** omsorg for os.

Og der er grund til, tænker jeg, lige at dvæle lidt ved enkens handlemåde; for hun sidder jo altså ikke med hænderne i skødet den enke og er heller ikke typen der tager et nej for et nej – hun bliver ved med ret så kontant åbenbart at rende dommeren på døren.

Lignelsen er først kommet med i vores gudstjeneste i 1992. Efter sigende var det endelige argument for at lade den indgå, at der rent faktisk fandtes et ritual i den ældste kirke for at henvende sig til gud. Et ritual knyttet til dåben, der jo dengang var voksendåb, og hvor den, der skulle døbes gentagne gange bankede på men blev afvist, indtil man til sidst blev lukket ind.

Man skulle vise ved dåben, at man virkelig ville sit gudsforhold og havde tillid til og ikke frygt **for** Gud.

Og man ønskede der tilbage i 1992 i den danske folkekirke at vise en Gud, der lod sig bevæge af nødstedte.

Såvidt dagens lignelse. Men hvordan så med os her anno 2022. Vi kommer, fornemmer jeg, lidt mere forsigtigt end den hårdtslående enke – med det vi nu vil lægge frem for gud – hvis vi da overhovedet kommer.

Og hvad tænker vi om Gud? Hvordan forstår vi Guds væsen og forbinder vi dette med omsorg – ja måske ligefrem en Gud, der altid ser på os med kærlighed.

Og måske har vi glemt alt om dette – Jesu budskab til os i dag 9. s. efter Trinitatis – om at banke på hos Gud. Ja råbe til ham/**hende** nat og dag! Måske har vi glemt dette her i vores moderne tid, hvor vi er rige på så uendeligt meget, men måske langsomt men sikkert er ved at miste **en dyb og rig åndelig arv i form af håbskraft.**

Den norske forfatter Linn Ullmann gør et sted status over tiden med corona, hvor store dele af verden jo var ramt af nedlukning. En tid hvor håbet og det håbefulde nok for mange af os var svært at fastholde.

Linn Ullmann beskriver sin frygt og sine tanker om, hvor svært det er at finde livsmod. Hele tiden kommer de til hende alle de bange tanker: Hvem er smittet nu, hvad gør isolationen ved dem alle sammen etc.

En dag tager hun sig selv i at råbe ad sin datter, da pigen bryder ud i gråd og begraver ansigtet i hænderne. ”Rør ikke dit ansigt” råber hun. For netop de ord er blevet sagt mange gange i myndighedernes anbefaling om hvordan man bedst håndterer smitten. ”Rør ikke dit ansigt” kommer hun derfor spontant til at råbe til den grædende pige i stedet for straks at trøste hende.

Dér midt i alt det triste og svære finder hun håb og trøst i litteraturen – også den åndelige eller religiøse, som Julian skrev ned for mere end 600 år siden.

De ord som lød til hende på hendes dødsleje. Og alt skal blive godt, lød de ordene, og alle ting skal blive gode. Alt skal blive godt og alle ting skal blive gode. Som en mors trøstende ord til sit barn.

Amen

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

9. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-aagaard-skovmands-praediken-9-soendag-e-trinitatis-2022>